

Godišnji program rada i razvoja Agencije za 2016.

Ravnatelj Agencije

Želimir Delač, dipl.ing.el.

Zagreb, Prosinac, 2015.

Kontrola inačice dokumenta

Dokument izdaje:	Upravno vijeće Agencije
Objavio ravnatelj Agencije:	Želimir Delač
Autori :	Želimir Delač
Inačica:	V.01
Datum:	23.12.2015.
Tip dokumenta:	Program rada i razvoja
Status dokumenta:	Nacrt

Zapis izmjena

Verzija	Izdavač	Promjene	Raspodjela
0.1	ŽD	Novi nacrt	Upravno vijeće, 43. sjednica, 18./23.12.2015

Predgovor

Ravnatelj Agencije za sigurnost željezničkog prometa (u nastavku: Agencija) predložio je Upravnom vijeću ovdje predstavljeni Godišnji program rada i razvoja Agencije za 2016. (u nastavku: Program rada). Program rada usvojen je u sklopu 43. sjednice upravnog vijeća održane 18. prosinca 2015.

Sukladno članku 14. (stavak 7) Zakona o sigurnosti i interoperabilnosti željezničkog sustava (NN 82/13, 18/15, 110/15) Upravno vijeće donosi Program rada te nadzire njegovo izvršavanje.

Program rada koji je predstavljen u ovom dokumentu donosi opća načela rada Agencije u narednom periodu te smjernice za njezin razvoj sukladno dugoročnim ciljevima. U tom sklopu utvrđeni su opći i specifični ciljevi rada i razvoja, koje ravnatelj Agencije u cilju provedbe ovdje utvrđenog Programa rada, razrađuje kroz Akcijski plan za 2016.

Izvršenje programa rada i razvoja Agencije uvelike će ovisiti o Financijskom planu i njegovoj realizaciji u 2016. godini.

Ravnatelj Agencije

Želimir Delač, dipl.ing.el.

Sadržaj

Kontrola inačice dokumenta	2
Zapis izmjena	2
Predgovor	3
Kratice.....	5
A. Agencija za sigurnost željezničkog prometa.....	6
B. Vizija, misija i strateška poboljšanja	8
C. Politika poslovanja Agencije	9
D. Dugoročni planovi i opći ciljevi rada.....	10
E. Specifični ciljevi poboljšanja rada za 2016.	12
F. Suradnja s Europskom agencijom za željeznice i nacionalnim tijelima za sigurnost EU te pripreme aktivnosti u sklopu uvođenja 4. Željezničkog paketa EU (4RP)	14
G. Provedba Strateškog plana Ministarstva prometa pomorstva i infrastrukture i praćenje poboljšanja rada Agencije	15
H. Nacionalni prioriteti sigurnosti željezničkog prometa.....	16
I. Zaključak.....	18

Popis slika

Slika 1 - Osnivanje Agencije	6
Slika 2 – Organizacijska struktura Agencije (u skladu s novim Statutom Agencije, na snazi od dana 24. rujna 2015. godine).....	7
Slika 3 – Model dugorčnih ciljeva	8
Slika 4 - Stanje sigurnosti u zemljama članicama EU s obzirom na nacionalne referentne pokazatelje (NRV) u periodu 2007-2012 prema kojima je Hrvatska razvrstana u Prioritetne zemlje (Priority Countries) – Prema Accompanying Report to Advice ERA/ADV/2014-5	18

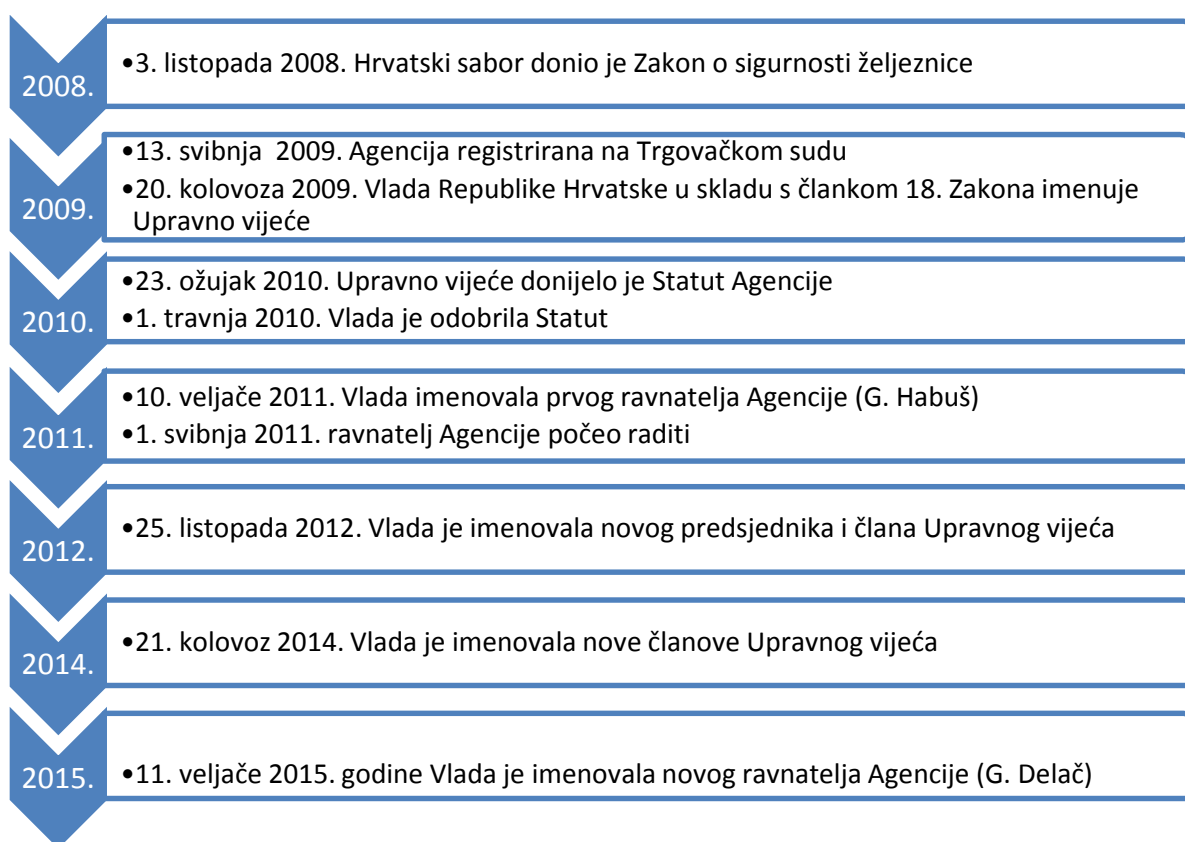
Kratice

4RP	4. Željeznički paket
AIN	Agencija za istraživanje nesreća u zračnom, pomorskom i željezničkom prometu
ASŽ	Agencija za sigurnost željezničkog prometa
APS	Autorizacija za stavljanje podsustava u rad /Authorisation for placing subsystems in service
CSM	Zajedničke sigurnosne metode/Common Safety Methods
COP	Centralni obračun plaća
CST	Zajednički sigurnosni ciljevi / Common Safety Targets
DMS	Sustav za upravljanje zapisima / Document Management System
ERA	Europska željeznička agencija / European Railway Agency
ECM	Subjekt nadležan za održavanje / Entity in charge of maintenance
IM	Upravitelj infrastrukture / Infrastructure manager
MPPI	Ministarstvo promorstva, prometa i infrastrukture
QMS	Sustav upravljanja kvalitetom / Quality Management System
NRV	Nacionalni referentni pokazatelji/ National Reference Values
NRSS	Nacionalna strategija sigurnosti željezničkog prometa / National Railway Safety Strategy
NIB	Nacionalno istražno tijelo / National Investigation Body
NRSP	Nacionalna politika sigurnosti željezničkog prometa / National Railway Safety Policy
QMS	Sustav upravljanja kvalitetom / Quality Management System
RU	Željeznički prijevoznik / Railway undertaking
SCA	Safety certification/safety authorisation
SMS	Safety Management System
SUP	Supervision

A. Agencija za sigurnost željezničkog prometa

Agencija za sigurnost željezničkog prometa (ASŽ) je pravna osoba s javnim ovlastima sa sjedištem u Zagrebu. Osnivač Agencije je Republika Hrvatska (u skladu sa Zakonom) i temeljnim pravima, u skladu s odredbama navedenog Zakona, pripada Vladi Republike Hrvatske (u nastavku: Vlada). Agencija obavlja svoje aktivnosti na temelju javnih ovlasti kao djelatnosti od interesa za Republiku Hrvatsku, a obavlja i druge poslove koji su u skladu s propisima donesenim na temelju nacionalnih zakona i direktiva EU.

Agencija je osnovana na temelju Zakona o bivšoj Agenciji. Dana 28. lipnja 2013. godine stupio je na snagu novi Zakon o sigurnosti i interoperabilnosti željezničkog sustava, a time i novi zakon ukida sljedeće akte: Zakon o sigurnosti u željezničkom prometu i Zakon o Agenciji za sigurnost željezničkog prometa. Agencija je samostalna u obavljanju svoje dužnosti i odgovorna je Vladi.

Slika 1 - Osnivanje Agencije

Tijela Agencije su Upravno vijeće i ravnatelj Agencije i oni su odgovorni Vladi. Agencijom upravlja Upravno vijeće koje se sastoji od predsjednika i četiri člana koje imenuje Vlada za razdoblje od pet godina s mogućnošću reizbora.

Na čelu Agencije je direktor, koji zastupa Agenciju, organizira i vodi rad Agencije i provodi druge poslove u skladu sa Zakonom o Agenciji za sigurnost željezničkog prometa, Statutom Agencije i organizacijskoj strukturi (slika 3). Ravnatelj obavlja svoju dužnost na profesionalan način.

U ovom trenutku broj zaposlenih u Agenciji je 18 (zajedno sa ravnateljem), ali s obzirom na plan i sistematizaciju broj zaposlenih bi trebao biti 31.

Slika 2 – Organizacijska struktura Agencije (u skladu s novim Statutom Agencije, na snazi od dana 24. rujna 2015. godine)

Statut uže određuje organizaciju, nadležnosti i odluke tijela Agencije, te uređuje druga pitanja od značaja za obavljanje djelatnosti i poslovanje Agencije.

17. veljače 2015. gospodin Želimir Delač imenovan je novim Ravnateljem Agencije odlukom Vlade Republike Hrvatske (Narodne novine br 18/2015, 11. veljače 2015.). U isto vrijeme bivši ravnatelj gospodin Vladimir Habuš je razriješen dužnosti (čiji je mandat istekao, zbog odlaska u mirovinu).

Na 39. sjednici Upravnog vijeća održanoj 27. travnja 2015. Ravnatelj nove Agencije predlaže Upravnom vijeću nacrt dokumenta koji sadrži strateške elemente za budući razvoj Hrvatske agencije za sigurnost željezničkog prometa (ASŽ). Upravno vijeće je dalo pozitivno mišljenje o predloženom dokumentu, kao i novi zadatak za Ravnatelja Agencije: podnošenje prijedloga Akcijskog plana s mjerama poboljšanja koje su u skladu s predloženim strateškim elementima.

U razdoblju od 17. veljače 2015. do 3. ožujka Ravnatelj nove agencija uz pomoć bivšeg ravnatelja i svih zaposlenika provodi dubinsku analizu Agencije i odgovarajući nalazi su navedeni u prethodnoj verziji Akcijskog plana. Nakon toga, usvojene su odgovarajuće mjere potrebne za poboljšanje sigurnosti regulatornog okvira (u odnosu na nadležnosti utvrđenih u članku 9. Zakona o sigurnosti i interoperabilnosti). Vizija, misija i organizacijski ciljevi su također navedeni u Planu.

B. Vizija, misija i strateška poboljšanja

Slika 3 – Model dugorčnih ciljeva

C. Politika poslovanja Agencije

Naša vizija je biti vodeća sigurnosna agencije u regiji, koja osigurava kontinuirani napredak sigurnosti i interoperabilnosti željezničkog sustava.

Naša misija je unaprijediti sigurnost i interoperabilnost hrvatskog i europskog željezničkog sustava i stvoriti okolnosti za siguran i neprekinut promet roba i putnika.

1-Orientacija prema klijentu – podnositelju zahtjeva

Osnova i polazište politike ASŽ mora biti na orijentaciji na podnositelja zahtjeva. Agencija rješava upravne predmete te je stoga potrebno prepoznati i razumjeti njihove sadašnje i buduće potrebe, kako bi mogli zadovoljiti zahtjeve klijenata u regulatornom okviru. Svi upravni slučajevi moraju se provesti na pravedan, transparentan i nediskriminirajući način.

2-Vodstvo

Vodstvo je potrebno za osiguranje jedinstva vizije, misije, politike i operativnih ciljeva te stvaranje okruženja u kojem će ljudi u organizaciji postati u potpunosti uključeni u ostvarivanje organizacijskog smjera.

3-Profesionalna i etička obveza

U obavljanju svojih dnevnih aktivnosti, naši djelatnici se opходе profesionalno, nepristrano, objektivno, neovisno, transparentno i razmjerno. Oni imaju poštivanja jedan prema drugima i vjeru u napredak kroz različitosti.

4-Pravna sukladnost

Mi djelujemo u skladu sa zakonom i primjenjujemo pravila i postupke utvrđene u važećim EU i nacionalnim zakonodavstvom i propisima.

5-Predanst kvaliteti

Naši djelatnici su svi svjesni načela kvalitete kako bi unaprijedili poslovanje i željeznički sustav. Uvođenje i usvajanje sustava upravljanja kvalitetom je naš prioritet i strateški zadatak u narednom razdoblju.

6-Uključenost zaposlenika

Suradnja i uključenost svih zaposlenika omogućuje da se njihove sposobnosti u potpunosti i učinkovito iskoristite za dobrobit organizacije.

7-Kultura sigurnosti

Svjesni smo da se sve naše aktivnosti moraju provoditi s pozitivnim implikacijama na sustav upravljanja sigurnošću i razvoj cjelokupnog željezničkog sustava u EU. Zalažemo se za promicanje kulture sigurnosti i strateških načela sigurnosti prema našim dionicima.

8-Stalna poboljšanja

Stalna poboljšanja su uvjet za održivi razvoj i rast naše Agencije u skladu s našom vizijom, misijom, politikom i ciljevima navedenih u našem Akcijskom planu.

D. Dugoročni planovi i opći ciljevi rada

U definiranju dugoročnih planova (općih ciljeva), konzultirali smo se s našim zaposlenicima, predstavnicima sektora, Ministarstvom, AIN i ostalim dionicima željezničkog sustava. Osim toga koristili smo nalaze i podatke iz dubinske analize, nalaze iz audita SMS kod upravitelja infrastrukture, kao i nalaze i promatranja kroz revizije ERA-e tijekom 2015. godine (Cross Audit/Priority Countries). Opće i specifične ciljeve navedene u prethodnoj verziji akcijskog plana koristili smo kao bazu za formiranje naših novih izazova u pogledu prioriteta sigurnosti. Ovdje navedeni opći ciljevi predstavljaju naše strateške izazove u budućem razdoblju razvoja Agencije. Oni imaju i imaju specifično djelovanje na unutarnji razvoj agencije, no ujedno djeluju i na razvoj cjelokupnog željezničkog sustava (fokus prema van), kako je prikazano u niže navedenoj tablici. Osnovni okvir za postavljanje ovdje navedenih ciljeva temeljen je na elementima Matrice regulatornog praćenja koje je razvila ERA¹, za koju smatramo da je pored utvrđivanja strateških smjerova za razvoj željezničkog sustava, odličan sustavni alat za planiranje, provedbu, nadzor i kreiranje poboljšanja.

Dugoročni planovi - Opći ciljevi (strateški nivo)	Unutarnji	Vanjski
1. Planiranje i postavljanje ciljeva	x	
2. Financije i upravljanje materijalnim resursima	x	
3. Jačanje organizacijskih sposobnosti ASŽ i uvođenje QMS-a	x	
4. Jačanje sustava upravljanja sigurnošću željezničkog sektora (SMS)	x	x
5. Suradnja s ERA, NSA i pripreme za 4. željeznički paket (4RP)		
6. Kultura sigurnosti	x	x
7. Obuka i obrazovanje	x	
8. Zapošljavanje i zadržavanje zaposlenika	x	
9. Dosljedno upravljanje rizicima	x	x
10. Poboljšanje regulatornog okvira		x
11. Upravljanje sučeljima, suradnja i komunikacije	x	x
12. Prikupljanje podataka, analize i izvještavanje	x	
13. Razvoj i unapređenje dokumentacijskog sustava (DMS)		
14. Provjere od strane ravnatelja i upravnog vijeća	x	
15. Poboljšanje procesa puštanja u uporabu strukturnih podsustava -APS	x	x
16. Poboljšanje procesa sigurnosnih potvrda, uvjerenja i dozvola - SCA	x	x
17. Poboljšanje procesa nadzora i inspekcije -SUP	x	x
18. Učenje iz nesreća i istraga	x	x
19. Korektivne radnje i poboljšanja	x	x
20. Provedba strateškog plana Ministarstva	x	x
21. Razvoj Nacionalne strategije sigurnosti u željezničkom prometu		x

Ovdje navedeni opći ciljevi bit će uzeti kao polazište za izradu Nacionalne strategije sigurnosti željezničkog sustava Republike Hrvatske za koju je nositelj aktivnosti Agencija. Planiramo da se strategija izradi do 5. mj. 2016. godine. U proces razvoja strategije Agencija će uključiti što je moguće više dionika željezničkog sustava, tj.: nadležno ministarstvo, sektor (upravitelj infrastrukture HŽI/željeznički prijevoznici), industrija i sindikati. Nacionalna strategija sigurnosti mora biti osnovno polazište u razvoju

¹ Regulatory Monitorng Matrix ERA

sigurnosti ka cilju poboljšanja i dostizanja europske razine sigurnosti željezničkog prometa. Uzimajući u obzir izvještaje koji su dobiveni nakon provedbe svih revizija – audita u sklopu programa prioritenih zemalja² tijekom 2015. moramo postati svjesni da bez strategije i jasne vizije sigurnosti ne možemo više sustavno i kvalitetno planirati ciljeve, kako na strateškoj razini, a tako i na nižim razinama, na kojima se operativno provode sigurnosne aktivnosti. Pravi smjer i vizija budućnosti prema smjernicama koje nam ukazuje ERA, kao i naše pozitivno iskustvo i znanje, daljnje je opredjeljenje za koje ćemo se zauzimati.

---

² Priority countries Programm - ERA

E. Specifični ciljevi poboljšanja rada za 2016.

Plan specifičnih ciljeva poboljšanja rada Agencije u 2016. (Plan korektivnih radnji) utvrđen je sukladno nalazima i preporukama ERA auditora (Cross Audit) tijekom 2015. godine. Ova poboljšanja ćemo provoditi, pratiti i analizirati njihov učinak tijekom 2016. godine. Pored internih audita koji ćemo u tom cilju koristiti unutar Agencije, provjera učinka ostvarenih ciljeva bit će i pod nadzorom ERA.

E.1 Proces izdavanja potvrda/uvjerenja o sigurnosti i odobrenja za uporabu (SCA)

E.1-1 Transparentan i sistematičan postupak donošenja odluka o izdavanju potvrda o sigurnosti, s naglaskom na opći dio (A) i njegovu vezu s posebnim dijelom (B)

E.1-2 Bolja povezanost sustava izdavanja potvrda o sigurnosti i inspekcijskog nadzora

E.1-3 Izrada uputa podnositeljima zahtjeva za postupak izdavanja potvrde o sigurnosti (općeg i posebnog dijela) uz naglasak na adekvatnu procjenu rizika i poboljšanje sustava upravljanja sigurnošću

E.2 Nadzor sustava upravljanja sigurnošću (SP)

E.2-1 Poboljšanje sustava inspekcijskog nadzora s naglaskom na procjenu rizika/smislen i učinkovit nadzor

E.2-2 Financijski plan i sredstva osigurana iz državnog proračuna

E.2-3 Povećanje broja vanjskih audita sustava upravljanja sigurnošću (SMS auditi)

E.2-4 Informiranje sudionika željezničkog sustava o planiranom provođenju nadzornih aktivnosti Agencije

E.2-5 Bolja povezanost sustava izdavanja potvrda/uvjerenja o sigurnosti i ostalih regulatornih procesa s inspekcijskim nadzorom

E.2-6 Analiza preklapanja (sukoba nadležnosti) između postupaka inspekcijskog nadzora i postupaka nadzora rada ECM-a

E.2-7 Suradnja s Ministarstvom pri izradi propisa koji se tiču tehničkih uvjeta koje moraju zadovoljiti željeznička vozila kako bi propisi u znatno većoj mjeri odgovarali sustavu upravljanja željezničkom sigurnošću

E.3 Odobrenja za puštanje u uporabu podsustava – vozila (APS)

E.3-1 Izrada uputa za dodatno odobrenje, što uključuje značajan sigurnosni rizik te način podnošenja zahtjeva za pojedina odobrenja uz naznaku potrebne dokumentacije

E.3-2 Objava uputa za APS

E.3-3 Suradnja s Ministarstvom u pogledu pravilnika i nacionalnih pravila (posebno vezano za vozila)

E.3-4 Prestanak obavljanja poslova prijavljenog tijela – DeBo-a, uz dostavu adekvatnih informacija podnositeljima zahtjev o DeBo-u, te u kojim su mu se slučajevima obvezni obratiti

E.4 Organizacijska sposobnost (OC)

E.4-1 Uvođenje sustava upravljanja dokumentima (DMS sustav-odgovarajuće programsko rješenje)

E.4-2 Zapošljavanje dodatnog osoblja (sukladno potrebama i planu)

E.4-3 Stručno usavršavanje dodatnog i postojećeg osoblja (naglasak obrazovanja za: upravljanje i procjenu rizika, upravljanje sustavom kvalitete, obrazovanja za interne i vodeće auditore, obrazovanja za razvoj i unapređenje SMS sustava u željezničkom sektoru)

E.4-4 Unutarnji auditi – unutarnji nadzor – upravljanje kvalitetom -uvođenje Sustava upravljanja kvalitetom (QMS sukladno ISO 9001:2015)

F. Suradnja s Europskom agencijom za željeznice i nacionalnim tijelima za sigurnost EU te pripreme aktivnosti u sklopu uvođenja 4. Željezničkog paketa EU (4RP)

U narednoj godini očekuje se povećani broj aktivnosti u sklopu suradnje naše Agencije s ERA i europskim, nacionalnim tijelima za sigurnost (NSA) u sklopu uvođenja 4. željezničkog paketa EU, usuglašavanja nacionalnih pravila i procedura (*Cross acceptance*), u sklopu obrazovanja za primjenu zajedničkih sigurnosnih metoda (CSM-EU/402/2013-Assessment body) te u sklopu praćenja provedbe poboljšanja koja su utvrđena kroz Cross audit i *Priority Countries programm* u 2015.

Za očekivati je da će ove aktivnosti biti naročito ostvarene kroz sudjelovanje predstavnika Agencije u sklopu plenarnih sjednica ERA (*NSAs Plenary Meetings*) koje se u pravilu održavaju u središtu ERA u Francuskoj (Valenciennes/Lille), u sklopu raznih radionica i radnih grupa koje organiziraju zemlje članice EU te u sklopu neovisne grupacije ILGGRI (međunarodna povezana grupacija inspektorijata željeznice). Pored toga, potrebno je napomenuti da su ove aktivnosti određene kao obveza propisana Zakonskom odrednicom (ZoSI, čl. 9).

Pripreme i glavne aktivnosti koje smatramo važnim u sklopu uvođenja 4RP:

1-SSC (zajednički sigurnosni certifikat) za prekogranične prijevoznike - potrebno je utvrditi koji dio posla će raditi ERA, a koji ASŽ. Nakon što to bude utvrđeno potrebno će biti prilagoditi ASŽ novonastaloj situaciji. Unutarnji prijevoznici ostaju pod nadležnošću ASŽ.

2-VA (autorizacija vozila – puštanje na tržište) - predstavlja značajnu promjenu u procesu puštanja vozila na tržište. Postupak će biti primjenjiv samo na novoproduzvedena vozila, a potrebno je utvrditi koji dio posla će raditi ERA, a koji ASŽ. Nakon što to bude utvrđeno potrebno će biti prilagoditi ASŽ novonastaloj situaciji. Stara vozila ostaju pod nadležnošću ASŽ.

3-ERTMS oprema – predstavlja jedinu kategoriju opreme za koju će ERA izdavati odobrenje za implementaciju. Ovo predstavlja najveći izazov za ASŽ obzirom da trenutačno nema nikoga tko se bavi tom problematikom, a ASŽ će se morati prilagoditi novom načinu bez prethodnog stvaranja ikakve pozitivne prakse.

Priprema za pomoćne aktivnosti:

1-Priprema za OSS (One-Stop-Shop) – razvoj informatičkih aplikacija i alata koji će biti pri ERA-i, ali samo za gore navedene aktivnosti. Sve ostale aktivnosti će ići na „stari način“. Možda bi trebalo razmisliti o nekom modelu OSS unutar ASŽ.

2-„Pool of experts“ - analiza sposobnosti osoblja za potrebe procesa (ERA će testirati sposobnosti osoblja ASŽ, i ako zadovolji testove staviti ih na listu)

3-Naknade i pristojbe – ovdje je potrebno napraviti odgovarajući model naplate obzirom da je sada za izdavanje potvrda i odobrenja podnositelj zahtjeva plaća mali iznos naknade (70 kn). Na ovaj način bismo izbjegli vrlo nepovoljan položaj prilikom pregovora u sklopu postizanja uvjeta za ugovor o suradnji (collaboration agreement).

4-Pravni aspekti vezano za sklapanje ugovora o suradnji sa ERA-om (za korištenje resursa od nacionalnih agencija ERA predlaže tri faze: faza prilagodbe i učenja, faza „shadow running“ i finalna faza samostalnog rada pod nadzorom)

5-Bord of appeal (vijeće za pritužbe – novo EU tijelo koje će se baviti žalbama i pritužbama)

G. Provedba Strateškog plana Ministarstva prometa pomorstva i infrastrukture i praćenje poboljšanja rada Agencije

U Strateškom planu Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture za razdoblje 2016. – 2018. godine Agencija provodi program u dijelu koji je povezan s Općim ciljem *Održivi razvoj prometnog sustava*, posebni cilj *Razvijen sustav željezničkog i cestovnog prometa*, a način ostvarenja postavljenog posebnog cilja je *Sigurnost kopnenog prometa*.

Navedene aktivnosti će se provoditi izdavanjem adekvatnih rješenja, odnosno rješavanjem pripadajućih upravnih predmeta, sukladno zakonskim ovlastima Agencije za sigurnost željezničkog prometa utvrđenima Zakonom o sigurnosti i interoperabilnosti željezničkog sustava (ZoSI, č.9-Nadležnost Agencije) i izravno primjenjivim propisima EU, te kroz dostave redovitih izvješća nadležnim državnim institucijama i Europskoj željezničkoj agenciji i suradnji sa agencijama država članica EU za sigurnost željezničkog prometa.

Pokazatelji rezultata u ostvarenju navedenih ciljeva definirani su kao broj izdanih rješenja, odnosno riješenih upravnih predmeta na godišnjoj razini iz područja djelovanja Agencije za sigurnost željezničkog prometa. Povećanjem broja izdanih rješenja odnosno upravnih predmeta iz područja djelovanja Agencije postižu se poboljšanja u sigurnosti željezničkog prometa.

Razvoj željezničkog sustava i unapređenja na koja djeluje Agencija u sklopu implementacije posebnog cilja: Sigurnost željezničkog prometa, potrebno je pored brojeva izdanih rješenja (u sklopu upravnih postupaka), kontinuirano pratiti i sukladno indikatorima poboljšanja koja će biti detaljno razrađeni u Akcijskom planu 2016. Ovi indikatori uvode se radi praćenja napretka implementacije dugoročnih i kratkoročnih ciljeva razvoja Agencije, odnosno radi praćenja poboljšanja koja su utvrđena u Planu korektivnih akcija u sklopu audita provedenih tijekom 2015 u Agenciji i kod dionika željeznikog sustava u Republici Hrvatskoj od strane Europske agencije za željeznice (*Cross Audit* i auditi u sklopu *Priority Countries* programa)

H. Nacionalni prioriteti sigurnosti željezničkog prometa

Za razvoj kvalitetne strategije sigurnosti (u nastavku: strategija), koja se temelji na učinkovitom i dosljednom upravljanju rizicima, potrebno je dobro razumijevanje i adekvatan nadzor-poboljšanja sustava upravljanja sigurnošću vođena od strane Agencije za sigurnost željezničkog prometa.

Nacionalni prioriteti sigurnosti željezničkog prometa moraju biti pokazatelji za usmjeravanje prema poboljšanjima u sektoru (željeznički prijevoznici i upravitelji infrastrukture).

1-Pristup temeljen na rizicima

Željeznički sustav se još nije prilagodio sustavu sigurnosti koji se temelji na principu procjene rizika i postoje nedosljednosti između novog pristupa i prethodnog temeljenog na tehničkim pravilima.

Elementi programa strategije zahtijevaju posebnu brigu i napore za provedbu SMSa, promicanje kulture sigurnosti, osoblje za obuku za upravljanje / procjenu rizika- praktičnu provedbu zajedničkih sigurnosnih metoda - CSM (EU 402/2013) te uključivanje Agencije kao tijelo za ocjenu sigurnosnih postupaka (čl. 6, EU 402/2013)

2-SMS u sektoru

Željeznički sustav mora jasnije shvatiti poboljšanja svojeg SMSa i pristup temeljen na upravljanju rizicima. Elementi programa strategije zahtijevaju posebnu pažnju i napor pri provedbi SMSa i nužnost audita od strane ASŽ.

3-Kultura sigurnosti

Snažni sustavi upravljanja sigurnošću uvelike ovise o pozitivnoj organizacijskoj kulturi sigurnosti, čime se zauzvrat podupire pristup temeljen na rizicima u pogledu propisa o sigurnosti na željeznicama. Elementi programa zahtijevaju posebnu brigu i napor pri promicanju kulture sigurnosti.

4-Stara vozila

Većina vozila u upotrebi su stara 40 godina i pri kraju su životnog vijeka. Elementi programa strategije zahtijevaju posebnu pažnju i adekvatan nadzor rizika (snažne procjene rizika od strane IM/RU)

5-Infrastrukturalna imovina

Značajan dio infrastrukture zahtijeva hitnu pozornost u pogledu tekućeg održavanja i zamjene zastarjele opreme. Elementi programa zahtijevaju posebnu i gotovo hitnu pozornost glede tekućeg održavanja i zamjene zastarjele opreme, pogotovo za relativno velik broj nezaštićenih pružnih prijelaza u razini.

6-Strojovođe

Obzirom na ograničene resurse ASŽa, dostizanje roka u listopadu 2018. godine je rizično ako najveći upravitelji infrastrukture započnu proces blizu zakazanog roka (uvođenje Direktive 2007/59/EC). Elementi programa zahtijevaju posebnu pažnju pri usklađivanju procesa izdavanja dozvola strojovođama i

osiguravanja dodatnog osoblja u ASŽ u slučaju potrebe. Operativni sektor mora razviti strategiju za praćenje kompetencija strojovođa i usklađivanje s procesom izdavanja dozvola unutar Agencije.

7-Subjekt nadležan za održavanje (ECM)

Prosječna starost lokomotiva i teretnih vagona je 40 godina, što ne bi trebalo predstavljati sigurnosni problem dokle god su održavani na način da su svi povezani rizici pod kontrolom i nadzorom. Elementi programa strategije zahtijevaju posebnu pažnju oko nadzora radionica da osiguraju razinu održavanja u skladu sa sustavom upravljanja kvalitetom (principi upravljanja Plan – Provedba – Provjera – Poboljšanja) te uvođenje sigurnosnih metoda prema (EU)402/2013.

8-Zajednički sigurnosni Indikatori (CSI)

Uočeno je da se podaci prikupljaju i šalju od strane upravitelja infrastrukture za ograničen broj predskazatelja nesreća (samo slomljeni kotači i pričvrtni pribor). Elementi programa strategije zahtijevaju posebnu pažnju glede prijave statistike uzroka nesreća i predskazatelja nesreća.

9-Ljudski potencijali

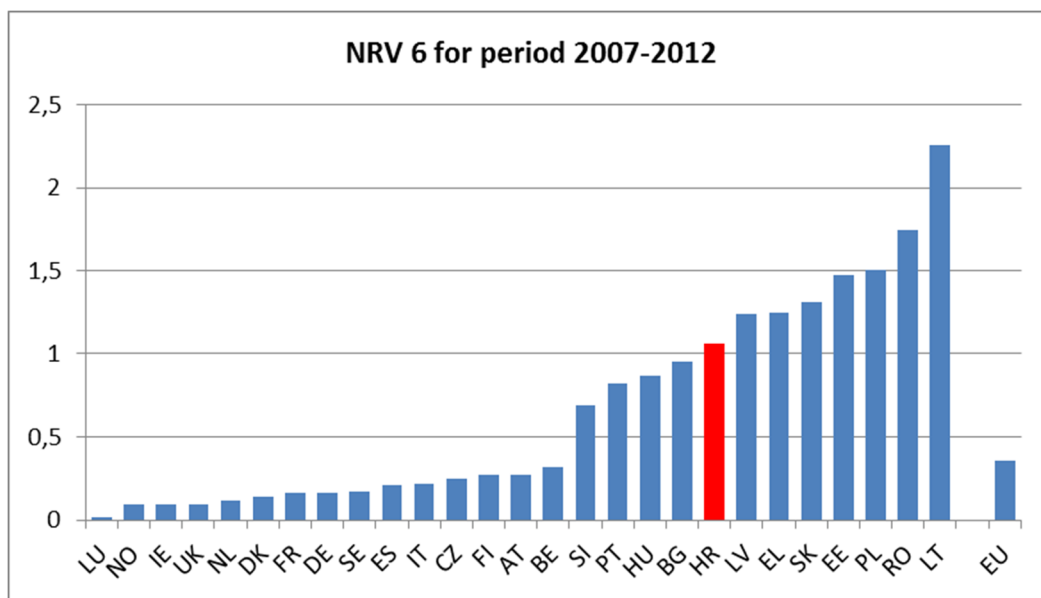
ASŽ bilježi poteškoće vezane uz nedostatak zaposlenika sa specifičnim znanjem u području upravljanja rizicima i auditima za SMS (CSM-AB/ EU 402/2013). Elementi programa strategije zahtijevaju određenu brigu za osiguravanje obrazovanog i obučenog osoblja (Financijski plan/osiguranje odgovarajućih sredstava).

10-EU zakonodavstvo i nacionalne uredbe

Tumačenje paralelnih propisa EU i nacionalnih pravilnika uzrokuje poteškoće i ograničenja za glavne procese ASŽa (SCA / SUP / APS). Elementi programa strategije zahtijevaju posebnu brigu o reviziji zastarjelih propisa i sređivanje nacionalnih pravila o sigurnost i pripremu za 4RP.

I. Zaključak

S obzirom na procjene koje je provela ERA vezane na ocjene rizika i nacionalne pokazatelje (prema slici 3.) Hrvatska je od strane EC razvrstana u Program prioritenih zemalja („Priority Countries“). Prema završnom izvještaju ERA³ u sklopu audita prema ovom programu navodi se da je rizik nesreća s pogubnim posljedicama (risk of fatality) iz kategorije značajnih nesreća u Hrvatskoj iznad europskog prosjeka.

Slika 4 - Stanje sigurnosti u zemljama članicama EU s obzirom na nacionalne referentne pokazatelje (NRV) u periodu 2007-2012 prema kojima je Hrvatska razvrstana u Prioritetne zemlje (Priority Countries) – Prema Accompanying Report to Advice ERA/ADV/2014-5

Program audita (Cross Audit/Priority Counties) koji je obavljen od strane ERA u 2015. godini u našoj Agenciji te u sklopu željezničkog sustava Republike Hrvatske istaknuo je u sklopu svojih završnih izvješća niz nalaza u cilju poboljšanja sustava ali i same Agencije kako bi se prije spomenuti pokazatelji rizika smanjili odnosno doveli što prije na europsku razinu.

U tom cilju Agenciju u narednom razdoblju čeka čitav niz izazova na poboljšanjima i izgradnji naprednijeg željezničkog sustava koji će osigurati moderniji i sigurniji promet na hrvatskim prugama te veći stupanj prilagodbe unutar EU sustava željeznica.

Izgradnja i jačanje sustava upravljanja sigurnošću (SMS) željezničkog sektora temeljenog na dosljednom upravljanju rizikom naš je prioritetni zadatak kojeg ćemo moći ostvariti kroz učinkovit nadzor SMS-a (audite i inspekcije) prije i poslije izdavanje rješenja o sigurnosti. Provedba ovog dugoročnog cilja traži dobre dugoročne sigurnosne ciljeve iskazane kroz strategiju sigurnosti za koju je u dogovoru s nadležnim Ministarstvom Agencija preuzela odgovornost za izradu. Svi izazovi koji će se pojaviti pred Agencijom u narednoj godini moraju biti u skladu s ovim dokumentom odnosno biti na putu njegove implementacije.

³ Accompanying Report to Advice ERA/ADV/2014-5

Agencija ima središnju ulogu u Republici Hrvatskoj vezano za regulaciju, nadzor sigurnosti željezničkog sustava kao i usklađenje nacionalnog željezničkog sustava prema regulativi, preporukama i smjernicama EU, što je u narednom periodu posebno važno u sklopu prilagodbe vezano uz provedbu 4. željezničkog paketa.

Jačanje temeljnih procesa agencije vezanih za poslove koji su propisani Zakonom jedan je od važnih operativnih ciljeva u narednoj godini. Propisivanje postupaka za rad u sklopu navedenih poslova bitno je s aspekta učinkovitog rada agencije kao i transparentnog i dosljednog vođenja upravnih postupaka prema podnositelju zahtjeva.

Preduvjeti za ove starteške i operativne ciljeve u sljedećoj godini, traže raspoloživost resursa, što znači odgovarajući broj motiviranih (adekvatno plaćenih) i osposobljenih zaposlenika (naglasak na obrazovanja za upravljanje rizikom i auditu SMS-a), potrebna financijska sredstva, mogućnost suradnje s ERA i NSA (u sklopu sjednica, radnih grupa, radionica i sl.), neovisnost i samostalnost Agencije u donošenju sigurnosnih odluka, te stvaranje klime i okruženja za timski rad i učinkovito djelovanje kroz povećanu organizacijsku sposobnost.

U narednoj godini predviđa se uvođenje sustava upravljanja kvalitetom prema HRN EN ISO 9001:2015 u Agenciju prema uzoru na nacionalna tijela za sigurnost iz većine zemalja EU. Uvođenjem ovog sustava moguće je povećati kvalitetu i učinkovitost procesa te kroz to provesti planirana poboljšanja i ojačati organizacijsku sposobnost.

U cilju provedbe ovog Programa ravnatelj Agencije može izraditi i donijeti odgovarajući interni provedbeni akt - Akcijski plan Agencije za 2016. godinu.

Ravnatelj Agencije će, najkasnije do 31. siječnja 2017. godine, Upravnom vijeću Agencije podnijeti izvješće o realizaciji ovog Programa, odnosno Akcijskog plana Agencije.